

ONZEKERHEIDSVAAARDIGHEID IN BUSINESS ONDERWIJS

WRITTEN BY MARJOLIJN ZWAKMAN

Hoe kan business onderwijs bijdragen aan een economie die deugt? Dat is de centrale vraag van de onderzoekslijn Reshaping Business Education (RBE) waar lector Jacco van Uden van De Haagse Hogeschool zich druk om maakt. Hierbinnen richt ik me in de periode april 2021-december 2022 op de vraag hoe het business onderwijs een plek kan geven aan 'omgaan met onzekerheid'. Als kunstenaar weet ik dat onzekerheid ook een creatieve kracht is, die ingezet kan worden in een business context. Onzekerheid als bron van innovatie. In Jacco als lector Change Management heb ik een medestander gevonden voor dit onderwerp.

Liggend op het strand van Den Haag krijg ik een appje binnen van Jacco. Op mijn beeldscherm verschijnen 8 foto's. De eerste is een wat slordig uit de losse pols gefotografeerd beeld van een poster met een stevige quote:

'Training zeker spreken, leren omgaan met angst om te presenteren en spreken in het openbaar'

Dan volgt er nog een:

'Leren jezelf steviger neer te zetten! Meld je aan voor de training Assertiviteit voor studenten'

En nog een:

'Zo kom je van je Faalangst af... Meld je nu aan voor de kortdurende training EFT bij faalangst'

Zo volgen nog vijf foto's van posters met eenzelfde strekking.

Jacco maakt de foto's lopend door de hogeschool en laat me zien hoe er gecommuniceerd wordt met studenten. Omdat we op dat moment samenwerken aan een workshop waarin we onderzoeken wat professionals in het business onderwijs kunnen leren van mijn wereld, de performancekunst, lijken de rollen even omgedraaid. Ik werp vanaf

een afstand een kritische blik op de inhoud, terwijl Jacco geraakt door de school beweegt en zijn verontwaardiging vastlegt. Maar het toont aan dat we met iets relevants bezig zijn.

Zo kom je van je Faalangst af...

Meld je dan nu aan voor de kortdurende training "EFT bij Faalangst"

10 en 17 dec
van 17.00 - 19.00
OV 2.39

De workshop "EFT bij Faalangst" bestaat uit twee bijeenkomsten, waarin je leert hoe je kan en zonder angst een betrouwbare manier van presenteren geeft. Je leert ook van een betrouwbare techniek waardoor emotionele spanningen verminderen zodat je je creativiteit kunt vrijgeven.

Je leert jezelf in deze twee bijeenkomsten de spanningverminderingstechniek "Emotional Freedom Technique" (EFT) aan, deze is makkelijk dan te leren en zelf naar behoeven toe te passen.

MELD JE MEE AAN VIA: www.let'schange.nl/programma/eft-bij-faalangst

Ont-Piekeren (ONLINE)

Pieker je veel over wat er allemaal mis kan gaan in alledaagse dingen?

**wo 30 oct
wo 6,13,20,27 nov
wo 4 dec**
15:30 - 17:00
ONLINE WORKSHOP

Veelgehoord is de veel meer denken, en heb je te veel gedachten? Het is niet altijd even makkelijk om het hoofd te houden op wat je nu bezig bent. Dit is een workshop die je helpt om je hoofd te houden op wat je nu bezig bent. Dit is een workshop die je helpt om je hoofd te houden op wat je nu bezig bent.

let's change
TOOL FOR THE WORLD

DE HAAGSE HOOGESCHOOL

Leren jezelf steviger neer te zetten!

Meld je aan voor de training Assertiviteit voor studenten

**do 12 en 19 dec
do 9 en 16 jan**
15:45 - 17:45
OV 2.29

Veelgehoord is de veel meer denken, en heb je te veel gedachten? Het is niet altijd even makkelijk om het hoofd te houden op wat je nu bezig bent. Dit is een workshop die je helpt om je hoofd te houden op wat je nu bezig bent.

let's change

Mental Power & Stress Relief

Join our Stress Relief Course!

2 en 16 dec
16:00 - 18:30
ST 3.06

let's change
TOOL FOR THE WORLD

THE HAGUE

AUDITION FROM 1 LOCAT

Het klassieke business onderwijs ziet onzekerheid als een problematisch verschijnsel, bijvoorbeeld omdat het de voorspelbaarheid van het effect van handelen in de weg staat. De grondhouding is dat onzekerheid wordt gezien als een risico dat (weg)gemanaged moet worden. Sinds 2013 werk ik als kunstenaar binnen instellingen en bedrijven, denk aan de ING, Altrecht GGZ of de Politie Midden Nederland. Ik weet dat onzekerheid ook een creatieve kracht is, die ingezet kan worden in een business context. Onzekerheid als bron van innovatie.

Onzekerheidsvaardigheid

Covid heeft ons als maatschappij wakker geschud, het is voor ons allemaal heel duidelijk dat we onze samenleving niet op de gebruikelijke manieren 'kunnen managen'. Dat schept een gunstig klimaat om

vernieuwende ideeën ook in concrete praktijken te exploreren.

Kunstenaar Merlijn Twaalfhoven van [The TurnClub](#) heeft onlangs het boek 'Het is aan ons' uitgebracht dat enorm bij me resoneert[1]. Nog zo'n medestander. In zijn boek beschrijft hij hoe zonde hij het vindt dat kwaliteiten van denken, waarnemen en voelen die gecultiveerd worden binnen de kunsten, verbannen zijn naar exclusieve plekken buiten de maatschappij. Denk aan theaterpodia, kunstgaleries en gesubsidieerde festivals.

In deze context introduceerde Merlijn het begrip

Onzekerheidsvaardigheid. In mijn woorden gaat dat over het durven volgen van een autonoom proces, zoals een kunstenaar dit kan doen.

De *kunstenaar* is niet autonoom, maar zijn *proces*. Een autonoom proces is een proces dat zich mag ontwikkelen waarheen het zelf wil gaan. Het verrast ons, het ontdekt en is vernieuwend, omdat het geen vooropgezet doel dient[2]. Sinds 2017 ben ik in contact met Merlijn, na overleg met

hem en Jacco vatten we het plan op om het begrip

Onzekerheidsvaardigheid in de context van Reshaping Business

Education verder te onderzoeken.

Lees hier de essays uit deze reeks

[Essay 1 Onzekerheidsvaardigheid: Huwelijk tussen onzekerheid en doelmatigheid](#) – Workshop voor Lectoraat Kunst en Professionalisering van de HKU

Essay 2 Onzekerheidsvaardigheid: De kracht van niet-weten – Minor

Artful Business Creations (ABC) werken met studenten

Essay 3 Onzekerheidsvaardigheid: De kwetsbaarheid van niet-

weten – Minor ABC en workshop met docenten en managers

Essay 4 Onzekerheidsvaardigheid: Schijnzekerheid

ontmaskerd – Workshop, lunchlezing en video-installatie met docenten en onderzoekers

Essay 5 Onzekerheidsvaardigheid: Durven we het aan? – Video-

installatie, festival, congres en bijeenkomsten met leidinggevenden en onderzoekers

Morgen het eerste essay. Veel leesplezier!

Neem ook een kijkje op de website van de Academie voor

Onzekerheidsvaardigheid als je benieuwd bent welke workshops er nu al te boeken zijn!

MANIFEST ONZEKERHEID: Lectoren Tessa Cramer en Jacco van Uden doen tien beloftes
aangaande Onzekerheid, inclusief kanttekeningen in de marge. [Download](#)

[1] Twaalfhoven, Merlijn (2020) 'Het is aan ons'. Atlas Contact.

[2] Marjolijn, Zwakman (2020) '*Precies op de Grens, over waarden ontsluiten waar het spannend is.*' BLAD Hogeschool voor de Kunsten Utrecht. Bladzijde 4.

Tekstredactie Rozemarijn van West